

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

209123

ความสัมพันธ์ระหว่างอัตตโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงาน
กับพฤติกรรมเครียดในบรรดาผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน

นภพร ธีบุญญานนท์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ)
ปีการศึกษา 2554

600257460

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

ความสัมพันธ์ระหว่างอตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยดำเนินงาน
กับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน

นภสร ลีบุญญานนท์

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ)
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE RELATIONSHIPS BETWEEN SELF-CONCEPT, COPING WITH
STRESS, JOB FACTORS AND JOB STRESS BEHAVIORS OF
EMPLOYEES AT KASETSART UNIVERSITY,
BANGKHEN CAMPUS

NAPASORN LEEBUNYANON

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(INDUSTRIAL AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY)

2011

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด
และปัจจัยด้านงาน กับพฤติกรรมเครียดในงานของ
ผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตบางเขน

ชื่อผู้เขียน นางสาวนภสร ลีบุญญานนท์

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

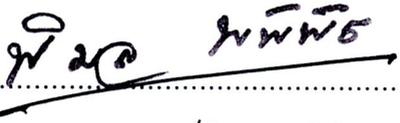
สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ร.ท. จูริชัย หงษ์ยันตรชัย

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ร.ท. จูริชัย หงษ์ยันตรชัย)

บทคัดย่อ

209123

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงาน กับพฤติกรรมเครียดในงานของ ผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตบางเขน

ชื่อผู้เขียน นางสาวนภสร ลีบุญญานนท์

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

ปีการศึกษา 2554

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ร.ท. จิรัชัย หงษ์ยันตรชัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียดและปัจจัยด้านงาน กับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงาน กับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงาน กับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน และ (3) เพื่อศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของตัวแปรอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงาน ที่มีต่อพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้ปฏิบัติงานในคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

(1) แบบวัดอัตรานวัตกรรม (2) แบบสอบถามการควบคุมภาวะเครียด (3) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านงาน และ (4) แบบวัดพฤติกรรมเครียดในการทำงาน

นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อสรุป ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติงานมีอัตรานวัตกรรมอยู่ในระดับสูง
2. ผู้ปฏิบัติงานมีการควบคุมภาวะเครียดอยู่ในแบบมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาในระดับสูง และมีการควบคุมภาวะเครียดในแบบมุ่งเน้นอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ
3. ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
4. ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมเครียดในงานอยู่ในระดับต่ำ
5. อัตรานวัตกรรมมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. การควบคุมภาวะเครียดแบบมุ่งแก้ไขปัญหามีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการควบคุมภาวะเครียดแบบมุ่งเน้นอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน
7. ปัจจัยด้านงาน โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
8. อัตรานวัตกรรมและปัจจัยด้านงาน มีความสามารถร่วมกันในการพยากรณ์พฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน ได้ร้อยละ 37.1

The sample population consisted of 323 employees at the Faculties of Engineering, Science, and Agriculture at Kasetsart University, Bang Khen Campus. The instrument of research was a quadripartite questionnaire: (1) a form used to measure self-concept; (2) a questionnaire concerning coping with stress; (3) a questionnaire regarding job factors; and (4) a form utilized to measure job stress behaviors.

Data were analyzed using a computer program for the social sciences in order to compute percentage, mean, and standard deviation. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis were also employed.

Findings are as follows:

1. The employees under study exhibited self-concept at a high level.
2. The employees under study exhibited a high level of being able to cope with stress in the form of problem-focused coping and a low level of being able to cope with stress in the form of emotion-focused coping.
3. The employees under investigation evinced opinions toward job factors in an overall picture at a moderate level.
4. The employees under study displayed job stress behaviors at a low level.
5. Self-concept was determined to be negatively correlated with job stress behaviors of the employees under study at the statistically significant level of .05.
6. Coping with stress in the form of problem focused coping was determined to be negatively correlated with job stress behaviors of the

employees under study at the statistically significant level of .05. However, coping with stress in the form of emotion-focused coping was not found to be correlated with job stress behaviors of the employees under study.

7. Overall, job factors were determined to be negatively correlated with job stress behaviors of the employees under study at the statistically significant level of .05.

8. Self-concept and job factors were found to be mutually predictive of the job stress behaviors of the employees under study at 37.1 percent.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ร.ท. จูริชัย หงษ์ยันตรชัย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิภา แก้วศรีงาม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณคุณอาจารย์ บุคคลที่เป็นเจ้าของงานวิชาการ และงานวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้า ทั้งที่ปรากฏนามและไม่ปรากฏนามในการอ้างอิงการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยห่วงใย และให้การสนับสนุนตลอดมา ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เป็นแหล่งให้เรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับปริญญาโท ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน

นภสร ลีบุญญานนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(12)
สารบัญภาพประกอบ.....	(14)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเครียดในการทำงาน.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภาวะเครียด.....	17
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านงานกับความเครียดในการทำงาน.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับอัตรานอนหลับ.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	35

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 37
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย..... 37
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 38
	การหาคุณภาพเครื่องมือ..... 42
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 43
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล..... 43
4	การวิเคราะห์ผลการศึกษา..... 44
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง..... 44
	ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..... 46
	ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ ในการวิจัยเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึง 3..... 54
	ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบ สมมติฐานที่ 4..... 59
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 61
	สรุปผลการวิจัย..... 63
	อภิปรายผลการวิจัย..... 64
	ข้อเสนอแนะ..... 73
ภาคผนวก	
	ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย..... 77
	ข การหาคุณภาพเครื่องมือ..... 96
	บรรณานุกรม..... 101
	ประวัติผู้เขียน..... 108

สารบัญญัตราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ	38
2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	45
3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับอัตรมาโนทัศน์	47
4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบการควบคุม ภาวะเครียด	47
5 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานโดยรวมและจำนวนรายด้าน	48
6 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานในด้านลักษณะงาน จำแนกรายข้อ.....	49
7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานในด้านความสำเร็จและความก้าวหน้า จำแนกรายข้อ	50
8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานในด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน จำแนกรายข้อ	51
9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานในด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา จำแนกรายข้อ	52
10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับความคิดเห็นของ กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยด้านงานในด้านโครงสร้างและบรรยากาศองค์กร จำแนกรายข้อ	53

ตาราง	หน้า
11 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมเครียด ในงาน	54
12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับพฤติกรรมเครียด ในงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	55
13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมภาวะเครียด กับพฤติกรรมเครียดในงานของกลุ่มตัวอย่าง	56
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านงานกับพฤติกรรมเครียด ในงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์ การควบคุมภาวะเครียด และปัจจัยด้านงานกับพฤติกรรมเครียดในงานของกลุ่มตัวอย่าง	58
16 ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์พฤติกรรมเครียดในงานของ กลุ่มตัวอย่าง	59
17 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของ แบบสอบถามการควบคุมภาวะเครียดของผู้ปฏิบัติงาน	97
18 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของ แบบสอบถามปัจจัยด้านงานของผู้ปฏิบัติงาน	98
19 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของ แบบวัดพฤติกรรมเครียดในงานของผู้ปฏิบัติงาน.....	99

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ		หน้า
1	แผนภูมิการตอบสนองต่อความเครียด.....	16
2	ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและผลของความเครียดที่มีสาเหตุจากงาน.....	22
3	ความต่อเนื่องในการตอบสนองอัตโนมัติ.....	32
4	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	36